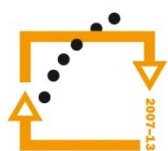

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Střední průmyslová škola a Vyšší odborná škola technická Brno, Sokolská 1

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Název: Měření fyzikálních a technických veličin

Téma: **Kalibry na kontrolu vnějších rozměrů**

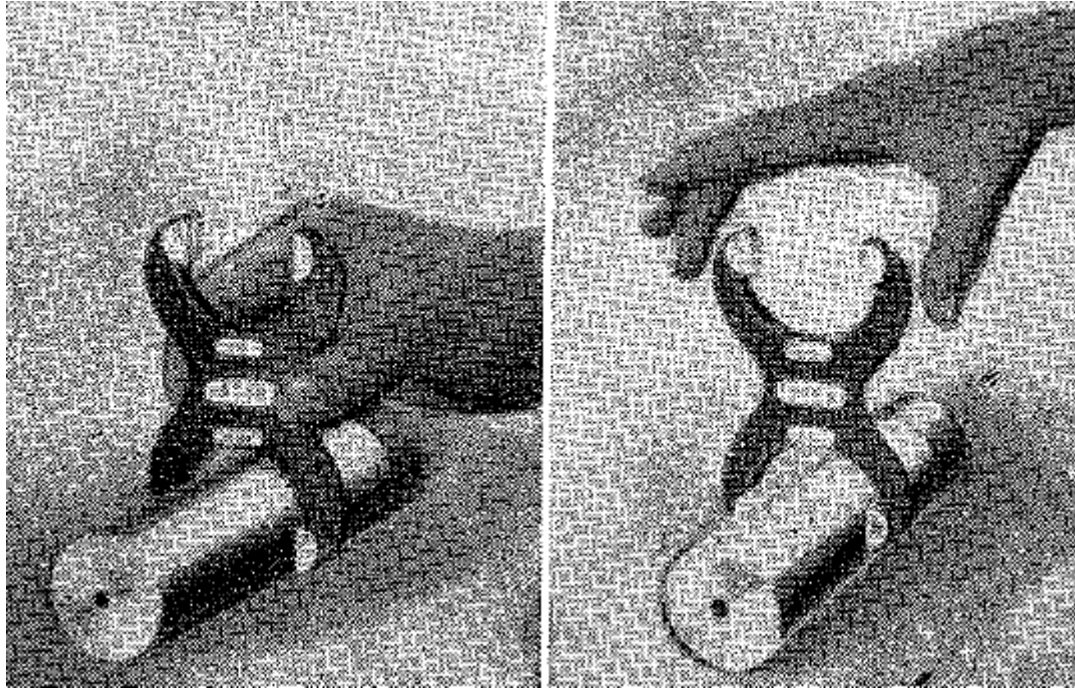
Autor: Ing. Smolek Jan

Číslo: VY_32_INOVACE_22-15

Anotace: Prezentace jako podpora k výkladu o kontrole vnějších rozměrů (hřídelů) kalibry.

DUM je určen pro čtvrté ročníky Technického lycea a třetí ročníky všech ostatních oborů střední průmyslové školy strojnické.

Materiál byl vytvořen v červenci 2013.

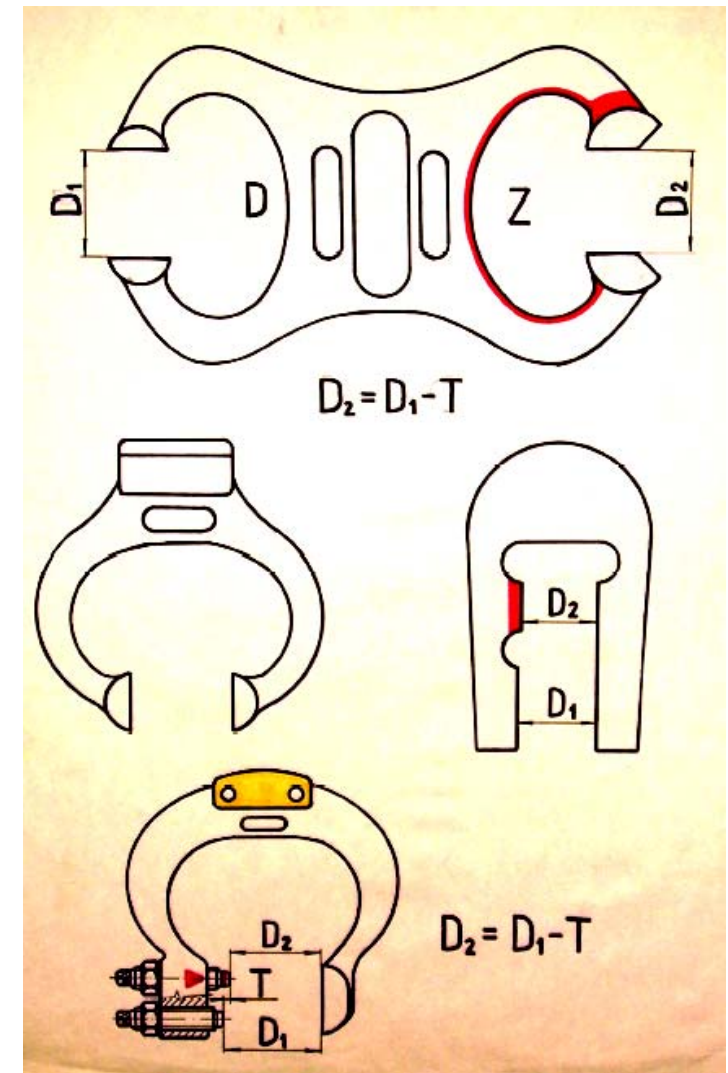

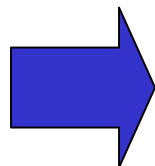
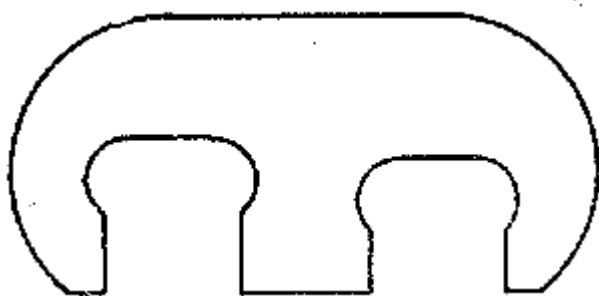
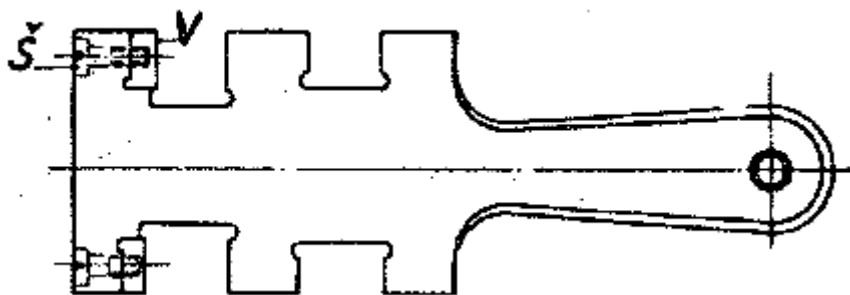
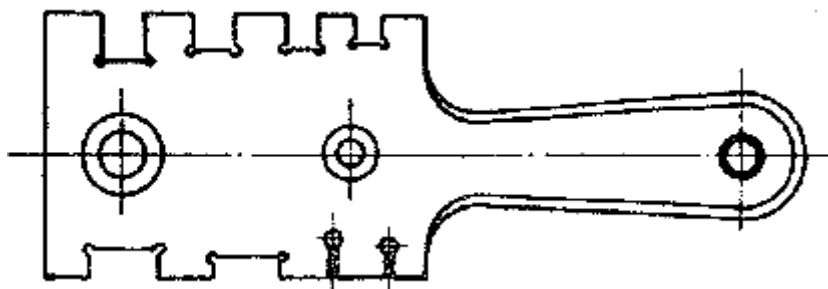
Mezní kalibry:

- **Rozměr součásti se porovnává s rozměrem pevného měřidla, který je dán vzdáleností dvou funkčních ploch měřidla.**
- **Výsledkem tedy není číselná hodnota, ale zjištění, zda je výrobek „dobrý“ nebo „zmetkový“.**

Mezní kalibry na vnější rozměry - hřídele: (dílenkové, porovnávací, přejimací)

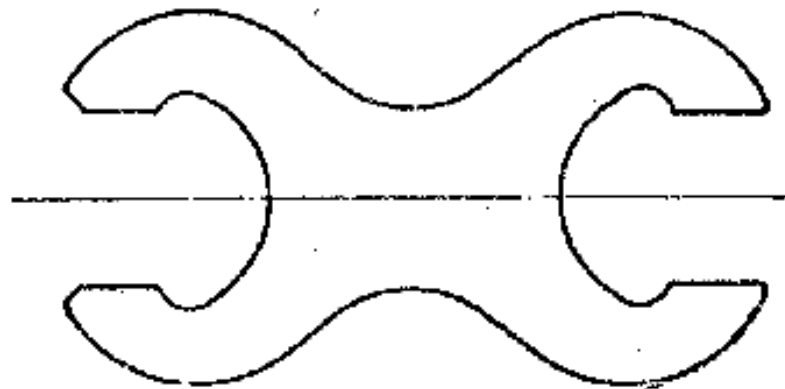
- **Dílenkové kalibry třmenové (obkročné)**
  - oboustranné x jednostranné
  - pevné x nastavitelné
- **Dílenkové kalibry kroužkové (kroužky)**
- **Porovnávací kalibry (kotoučový, plochý, ze základních měrek)**
  - pro dobrou stranu novou
  - pro dobrou stranu opotřebenou
  - pro zmetkovou stranu
- **Přejimací..**

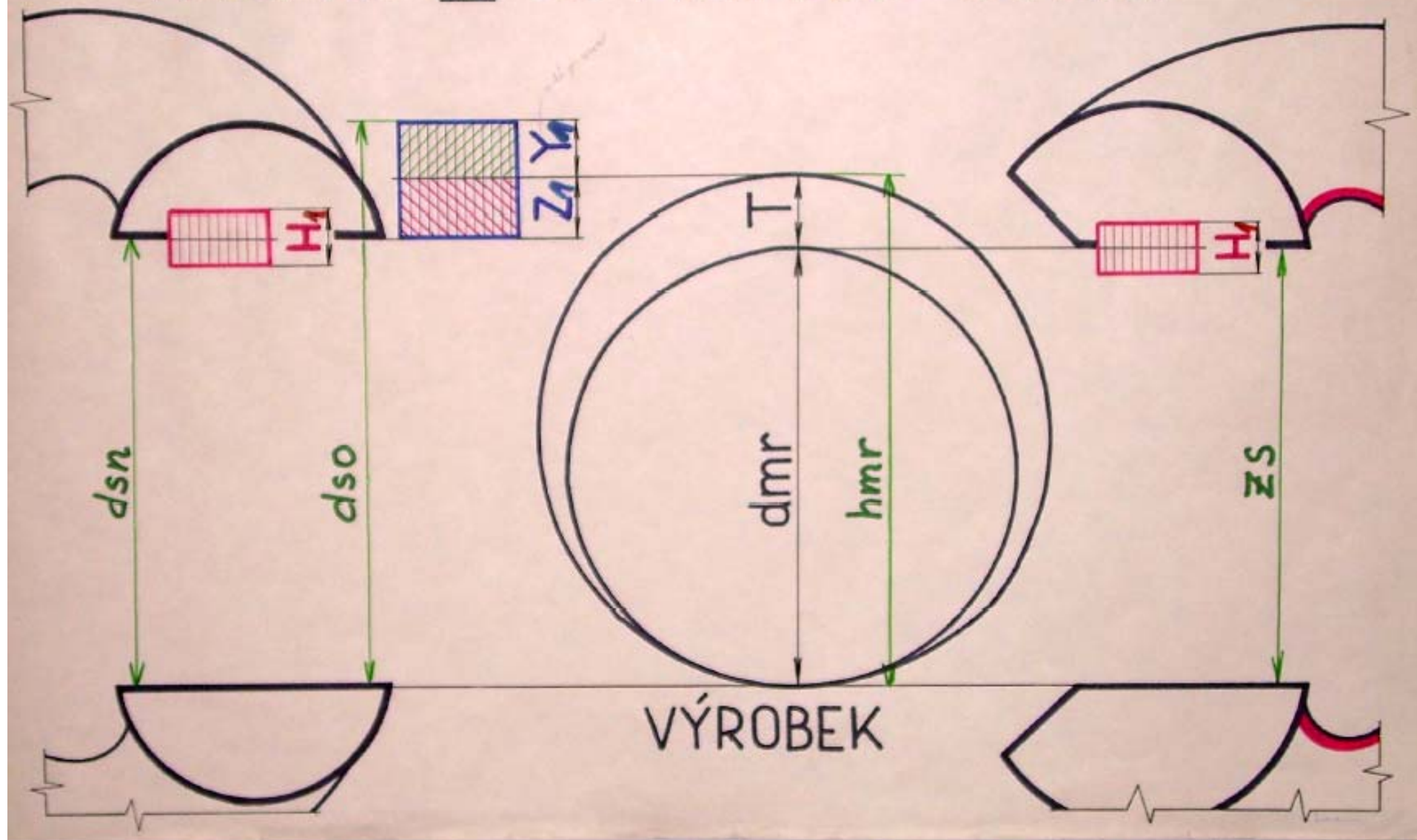

Historie: (Sdružené obkročáky)

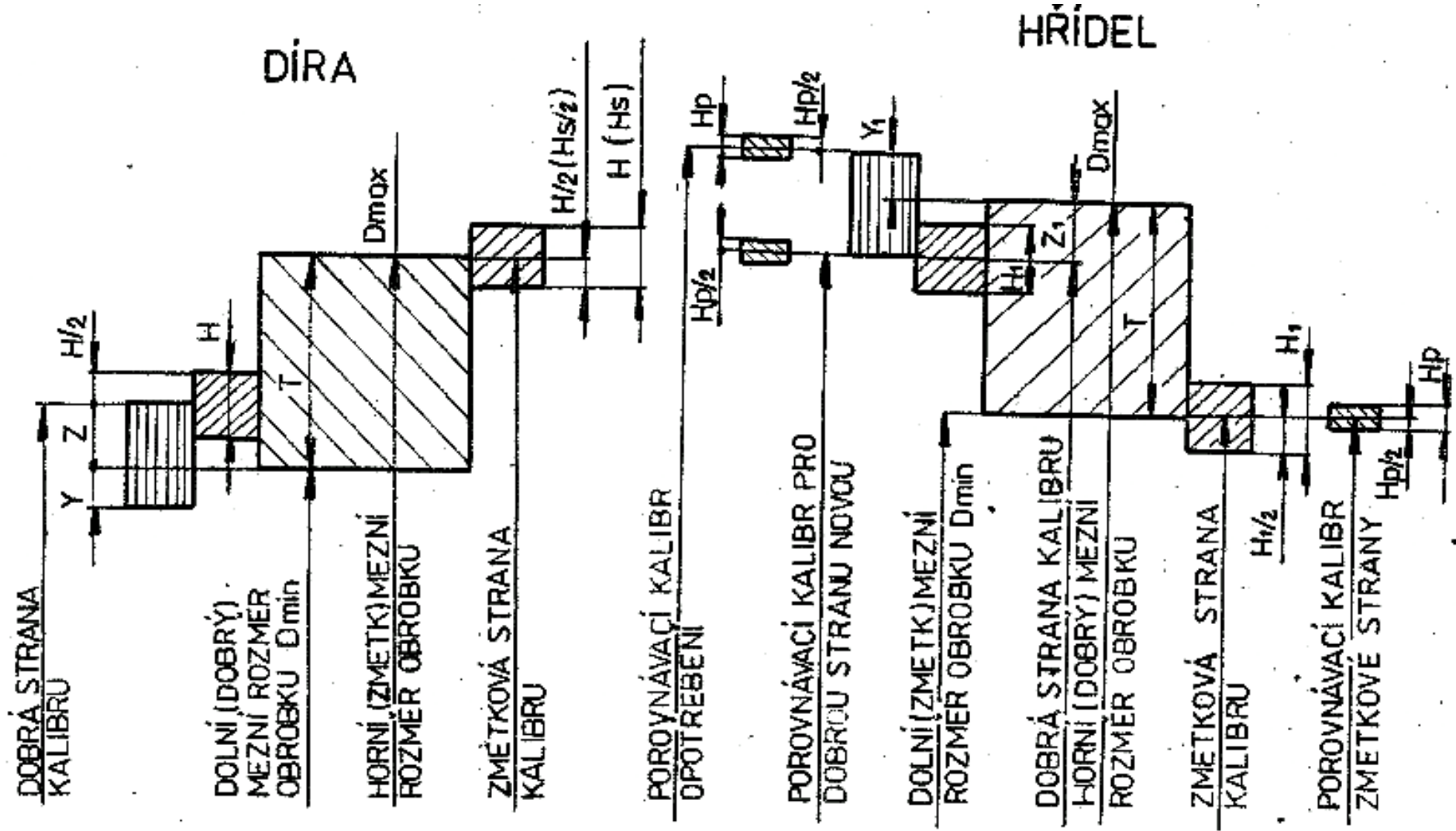
- Lepší cit
- Možnost opravy

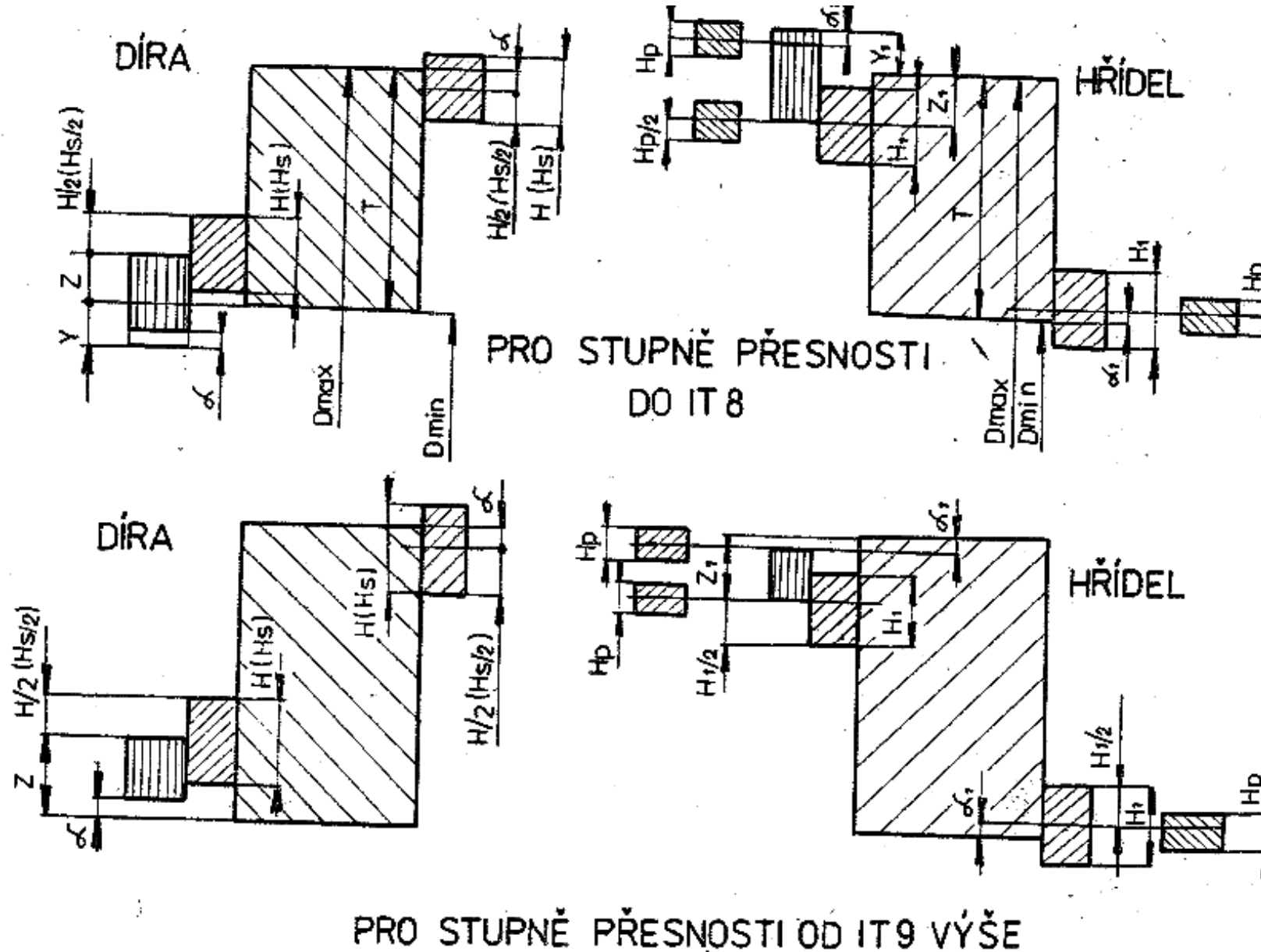
TŘMENOVÝ KALIBR NA KONTROLU HŘÍDELE h DO PRŮMĚRU 180mm

Toleranční pole mezních kalibrů a porovnávacích kalibrů do 180 mm:

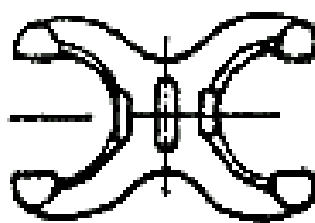
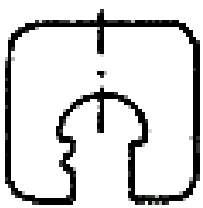
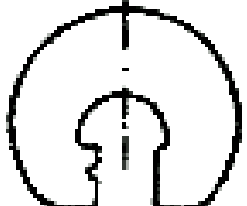
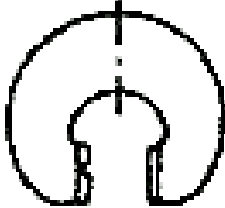
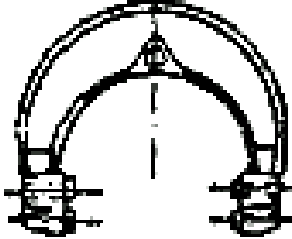

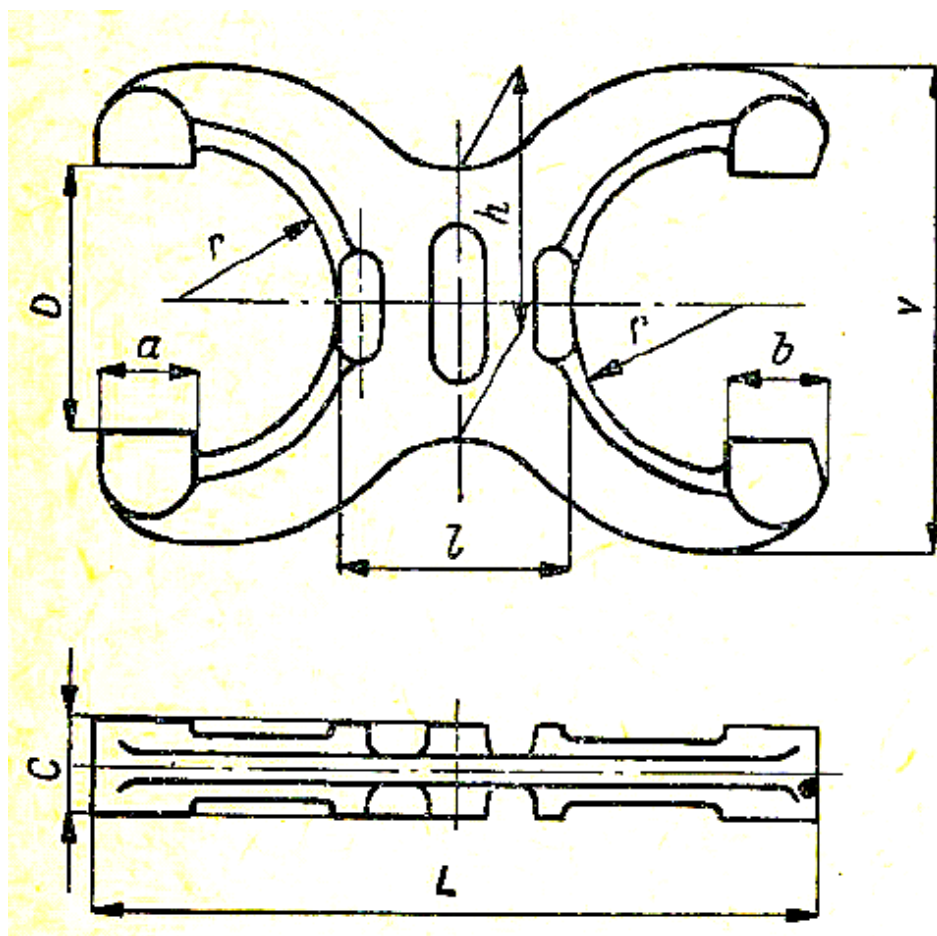
Toleranční pole mezních kalibrů a porovnávacích přes 180 mm do 500 mm:

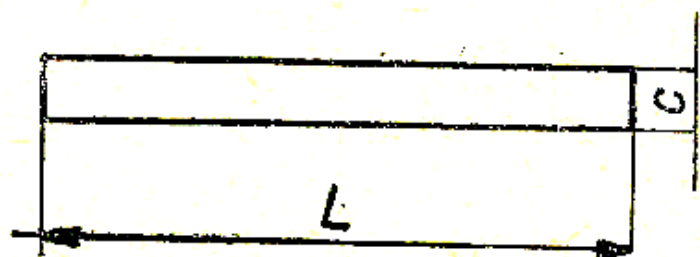
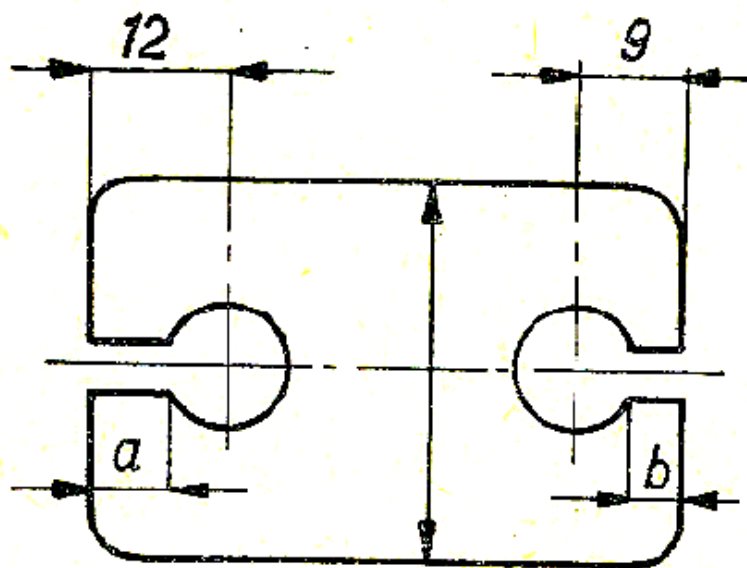
Kalibry kroužkové

Tímenové kalibry	oboustranné 3 až 100 mm	
	oboustranné 2 až 103 mm	
	jednostranné plechové 2 až 100 mm	
	jednostranné plechové 3 až 300 mm	
	jednostranné na zápichy 3 až 300 mm	
	jednostranné 105 až 500 mm	

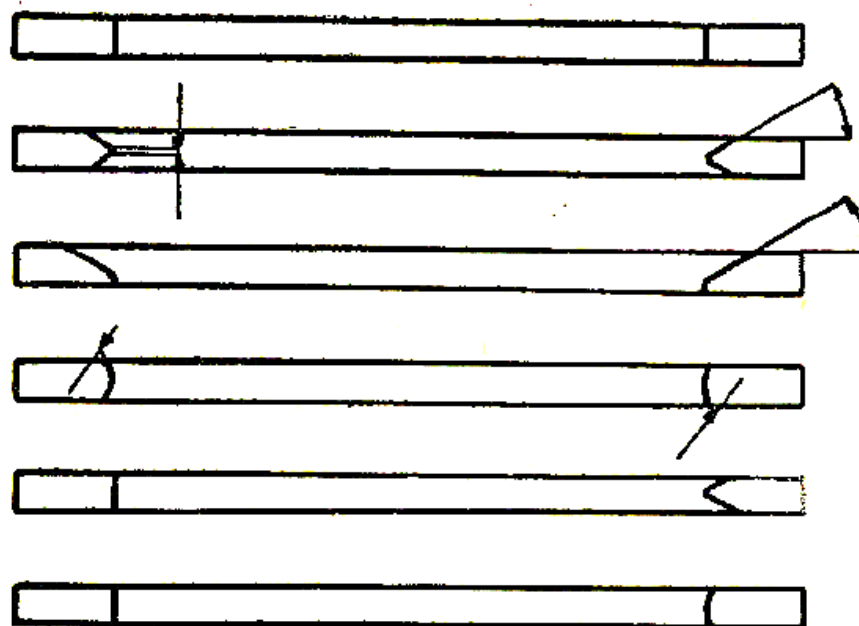
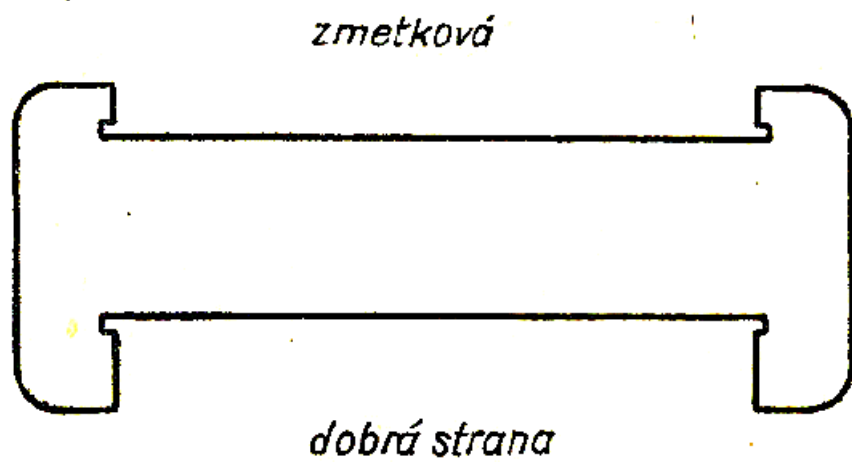

**Kalibr oboustranný
(z výkovku):**

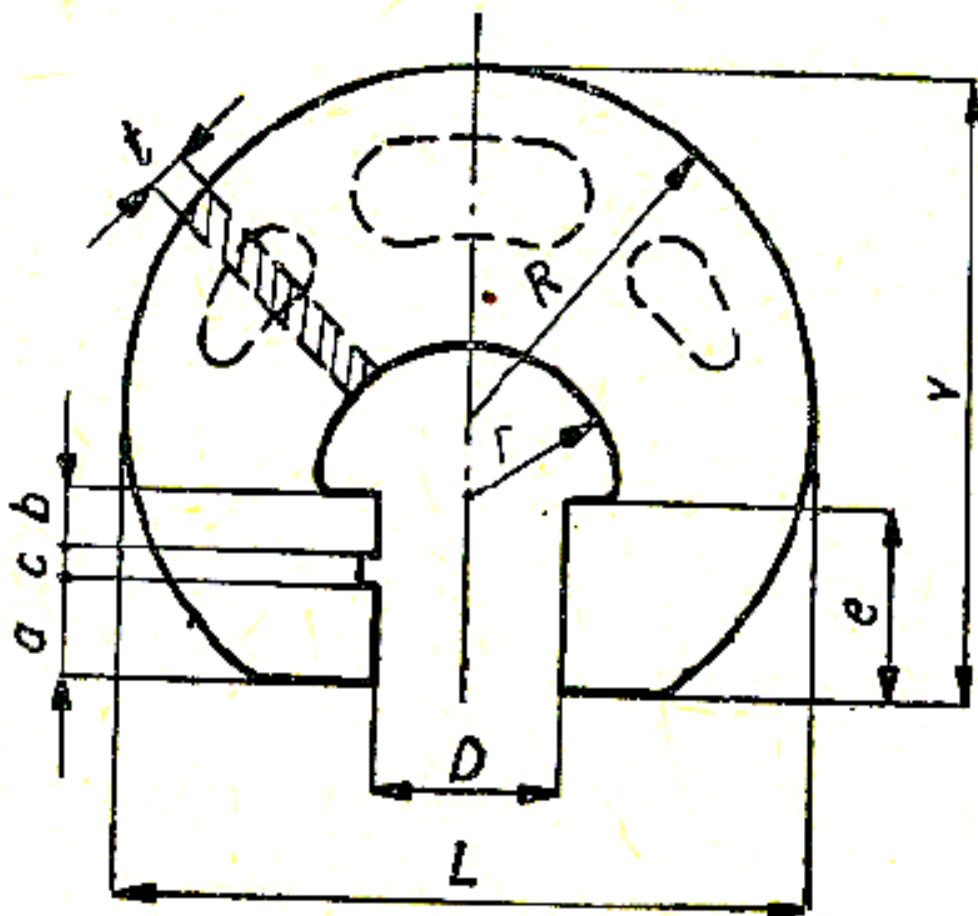

**Kalibr oboustranný
(z plechu):**

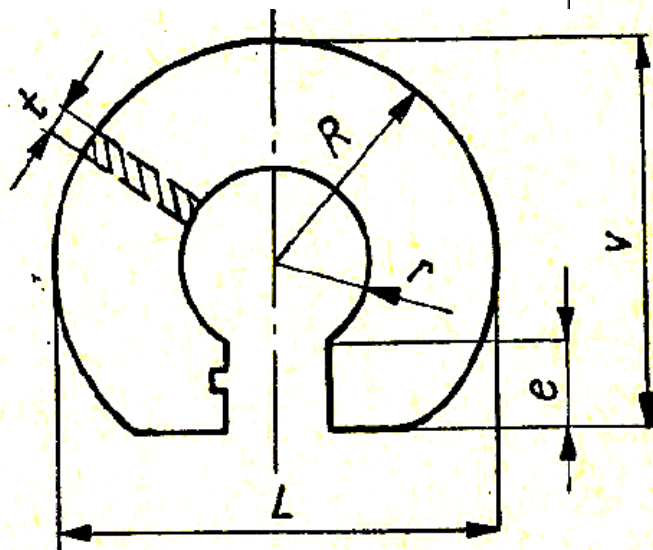
Oboustranný pro nekruhové součásti:

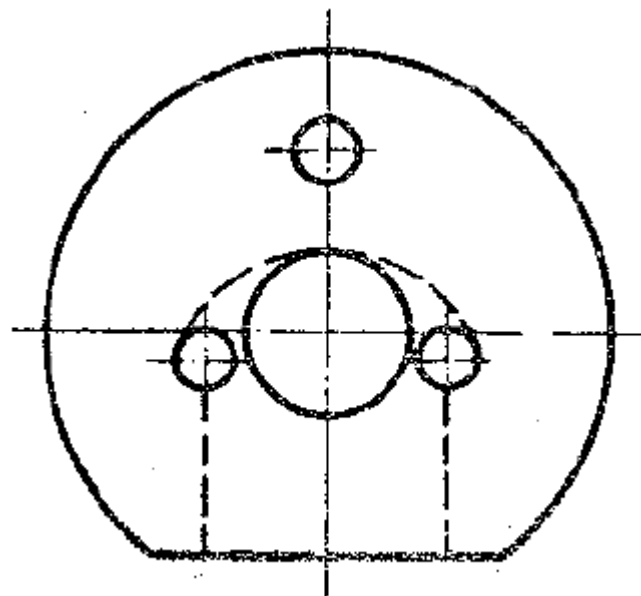
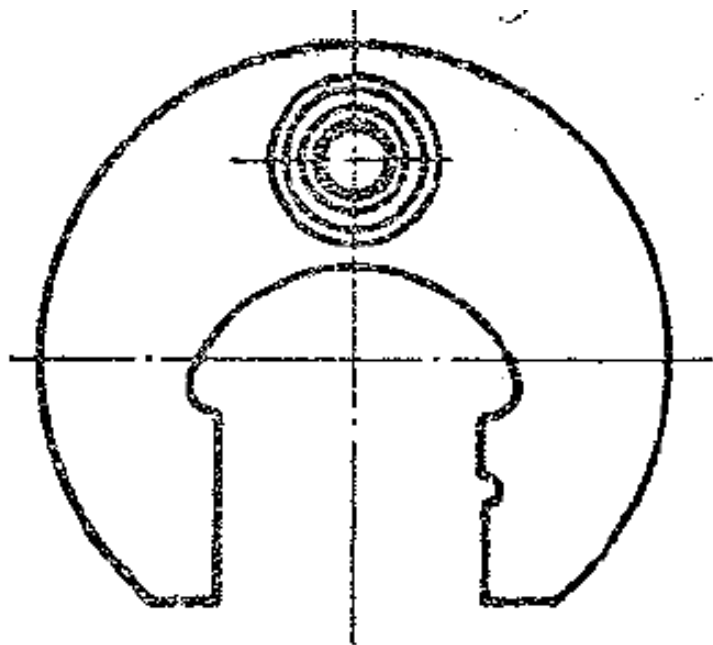
Kalibr jednostranný (z výkovku):

Kalibr jednostranný (z plechu, z kulatiny):

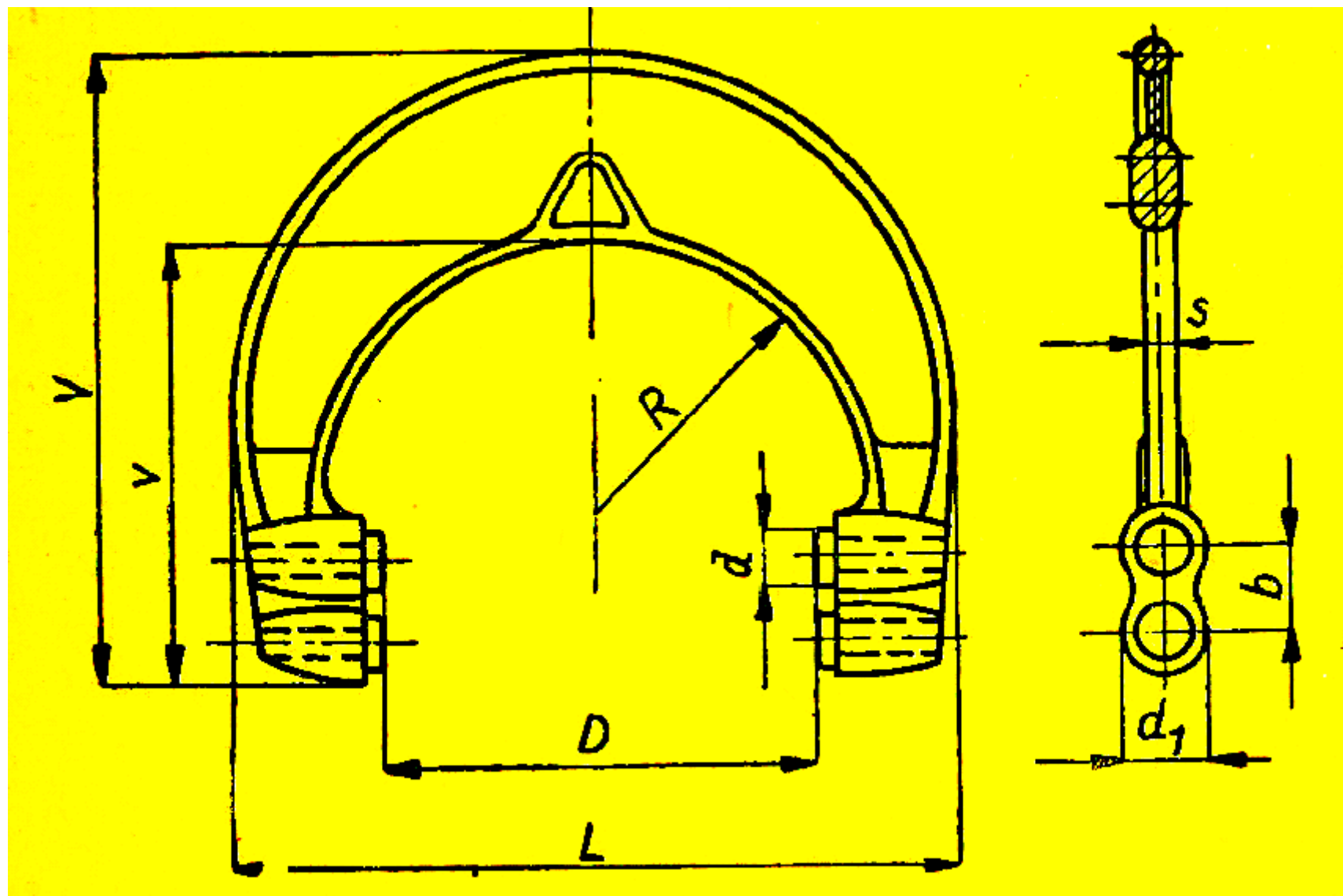

Oblíbený tvar (výroba):

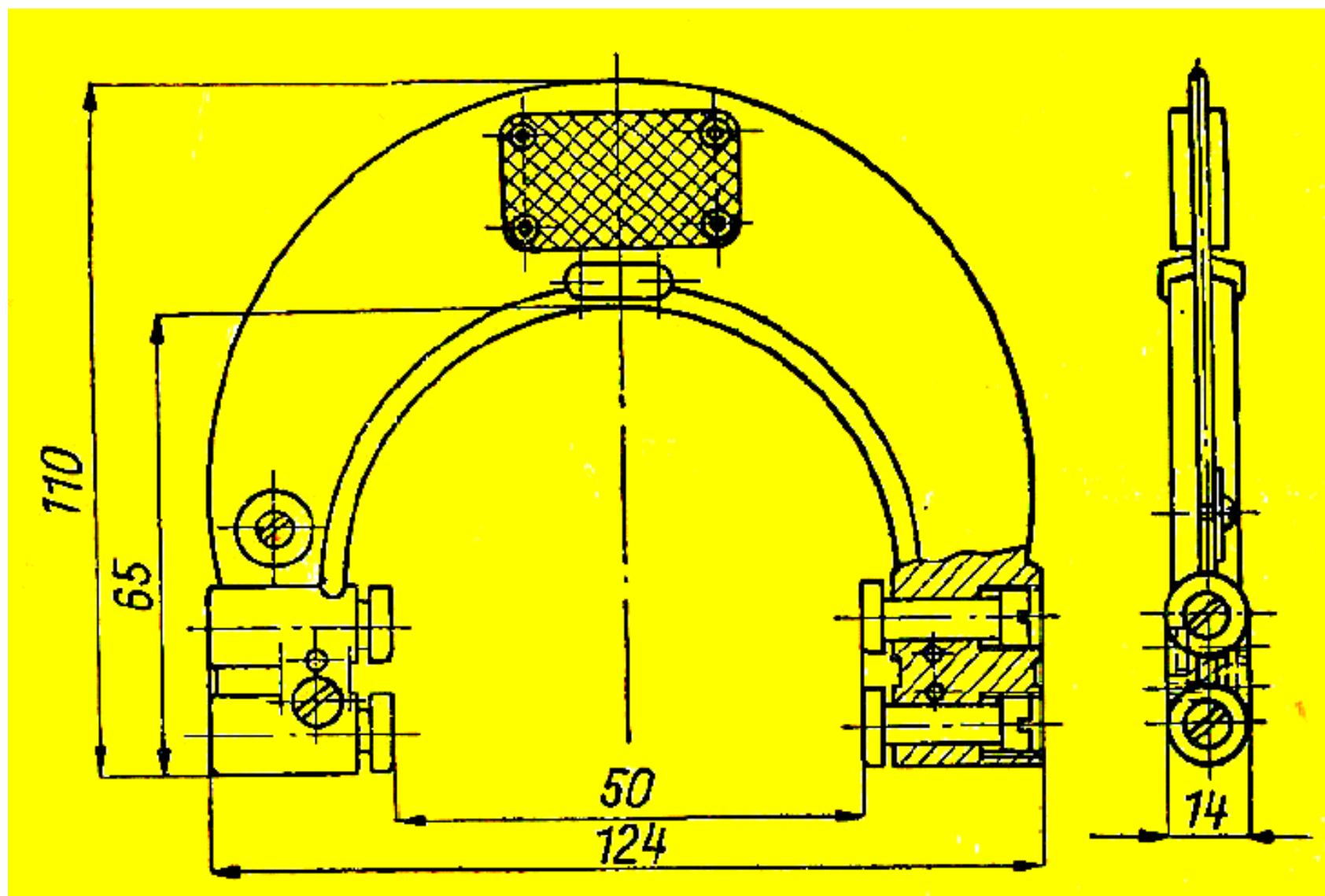

Kalibr jednostranný (z plechu):

Kalibr jednostranný s litinovým třmenem:

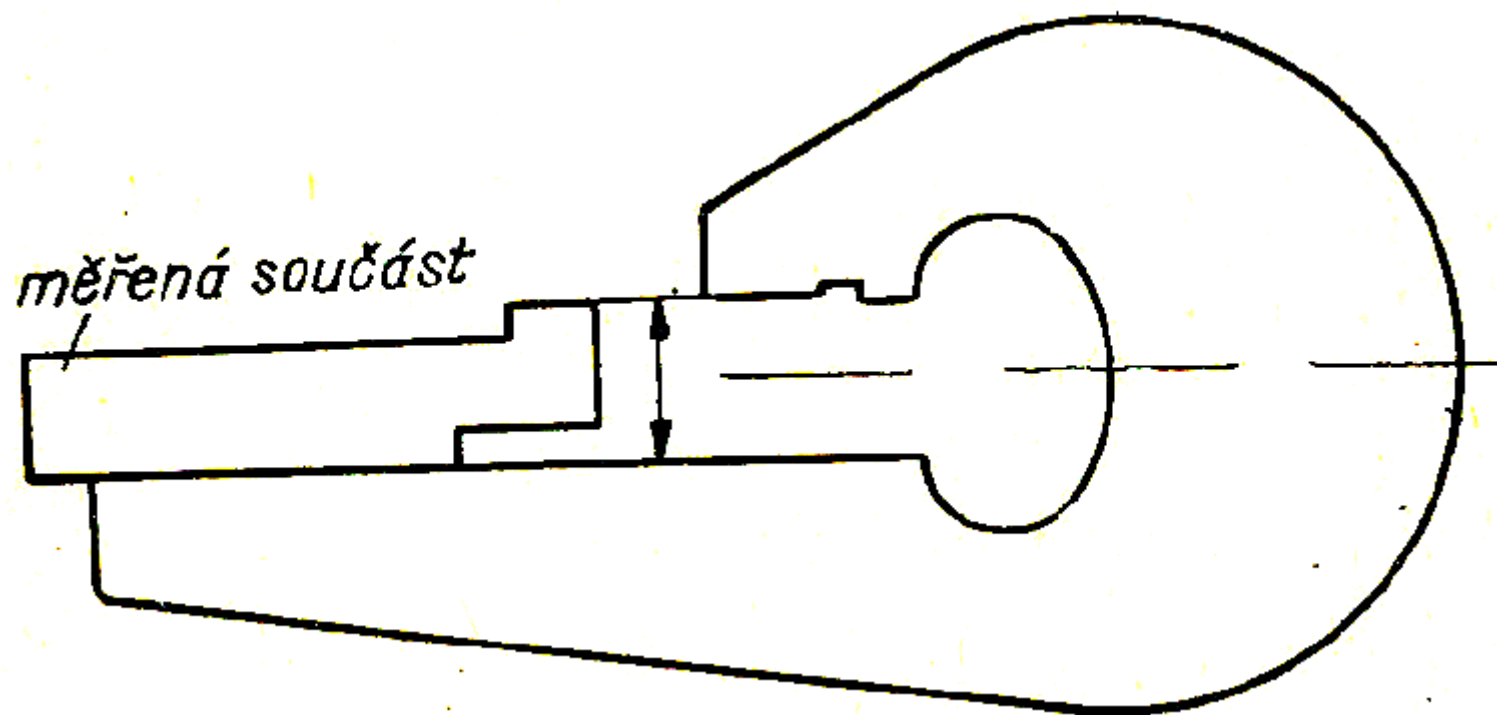
Kalibr jednostranný staviteľný:

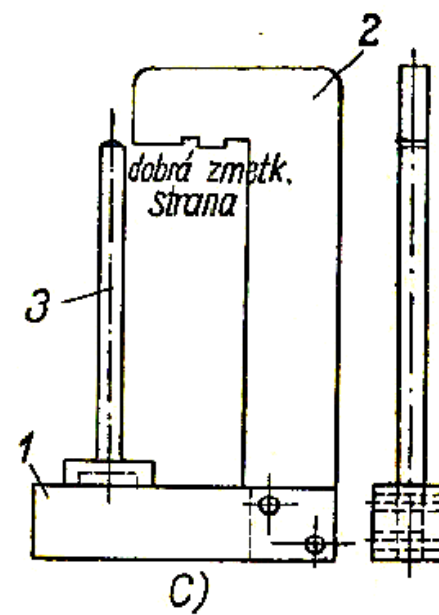
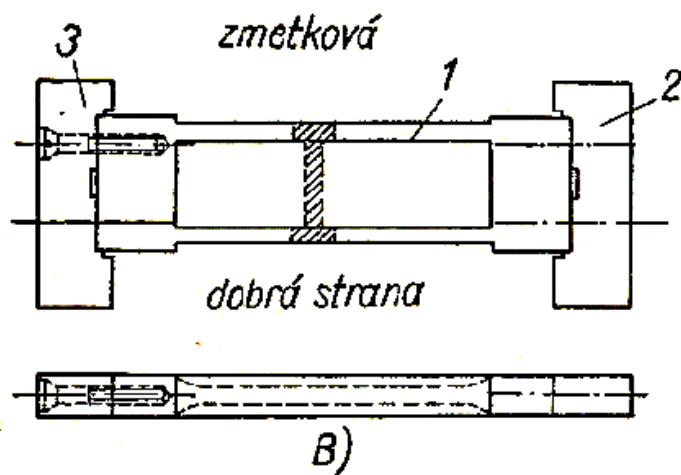
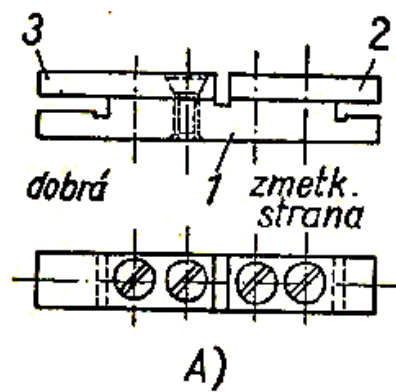

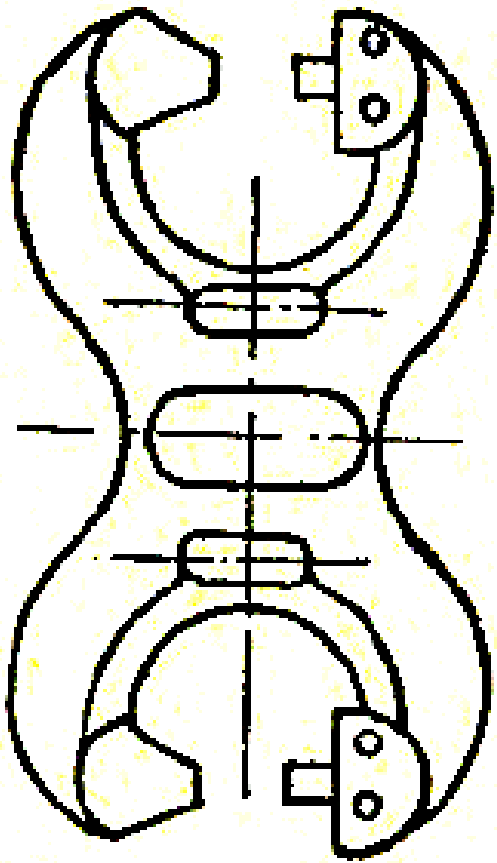
Kalibr jednostranný staviteľný:

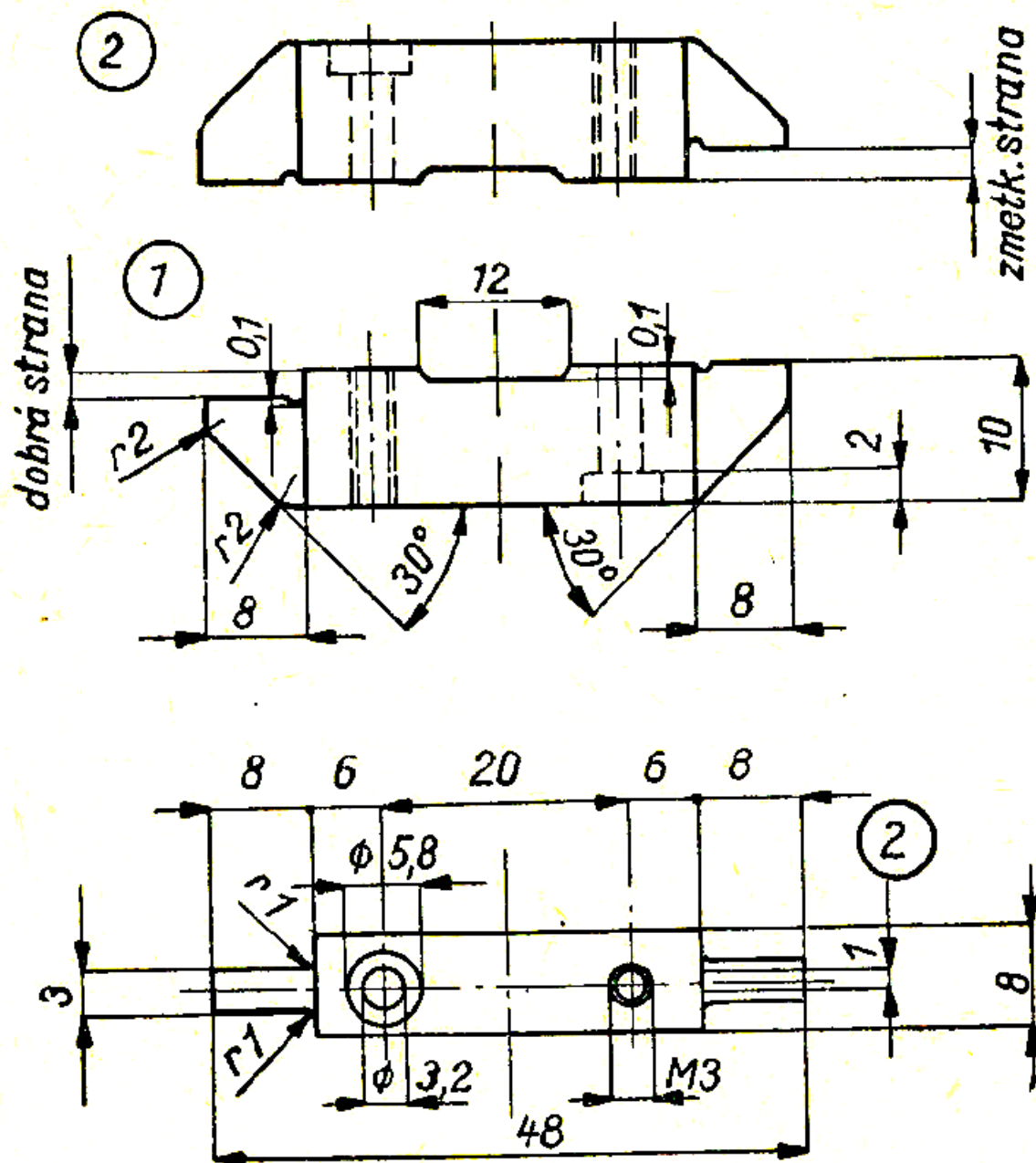
.. nižší opotřebení:

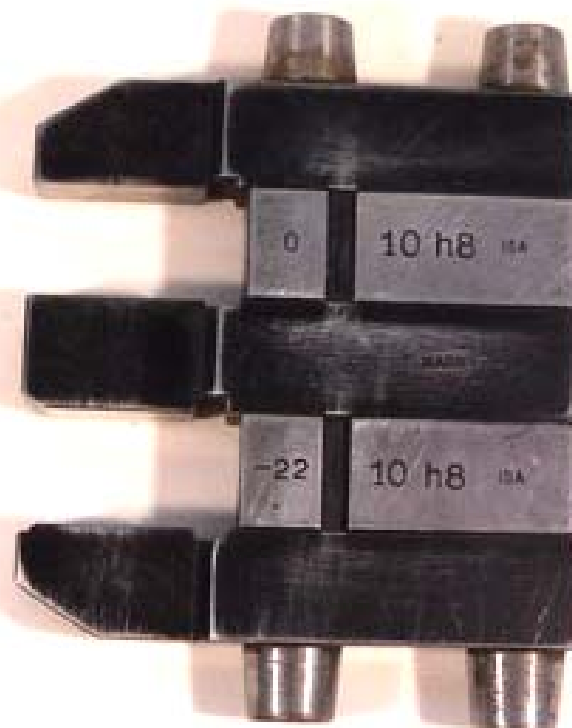

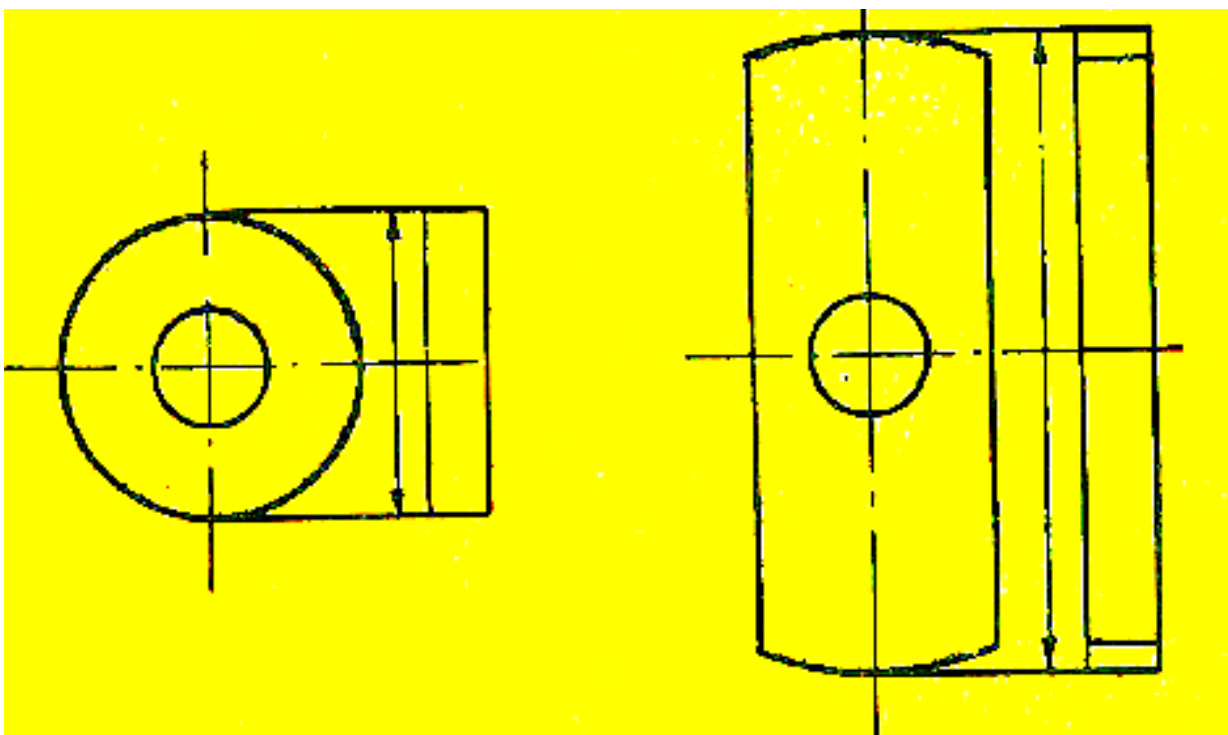
označení zmetk. strany červenou barvou

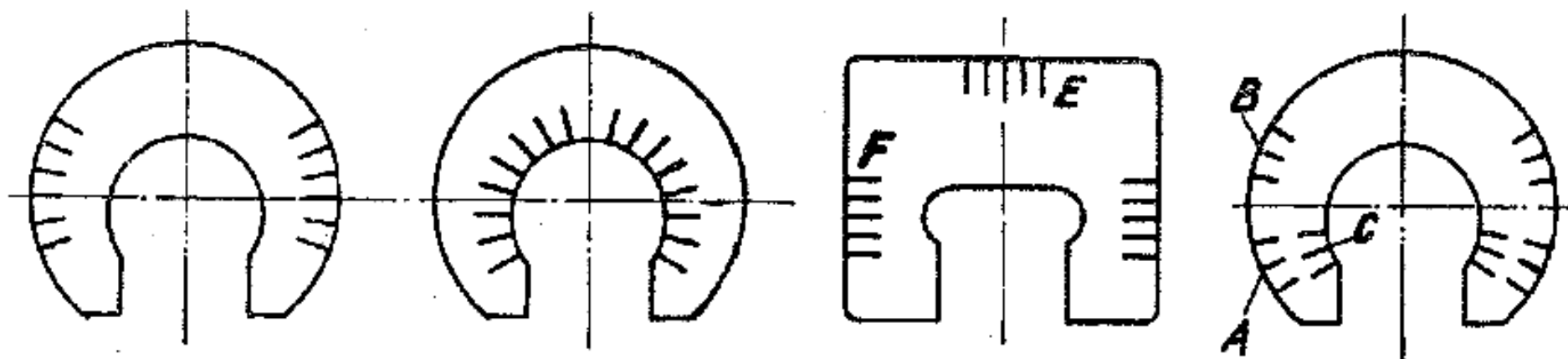
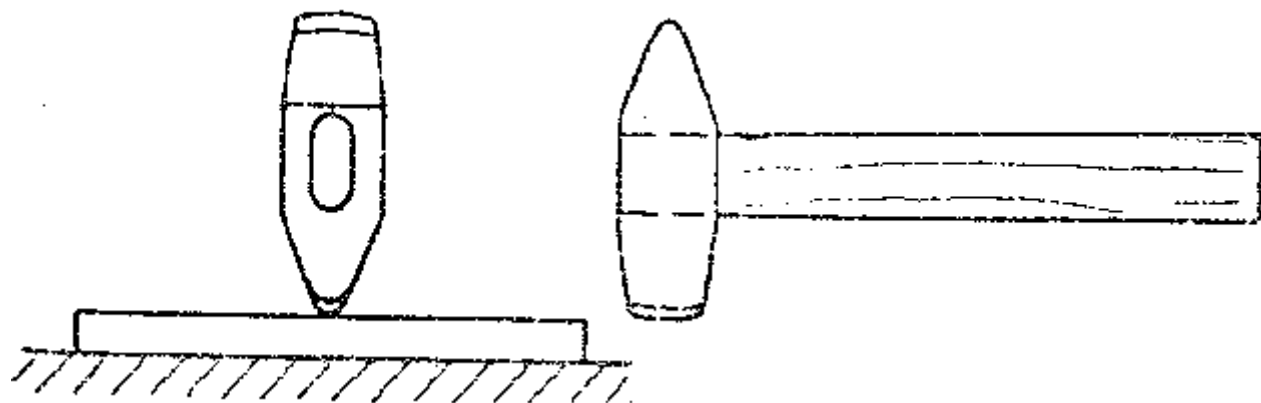
Skládaný mezní
třmenový kalibr:

Porovnávací kalibry: (kotoučový, plochý)

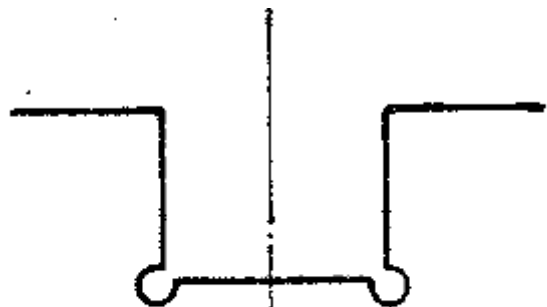

Oprava obkročáků naklepáním:

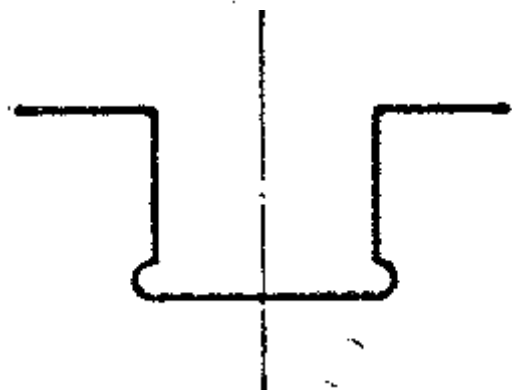

Sklo?

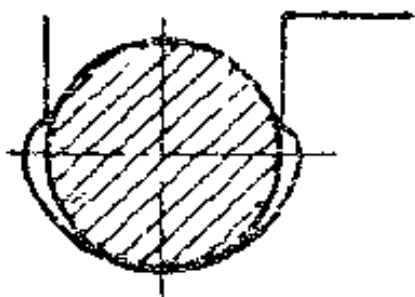

Tvar vybrání pro součást:

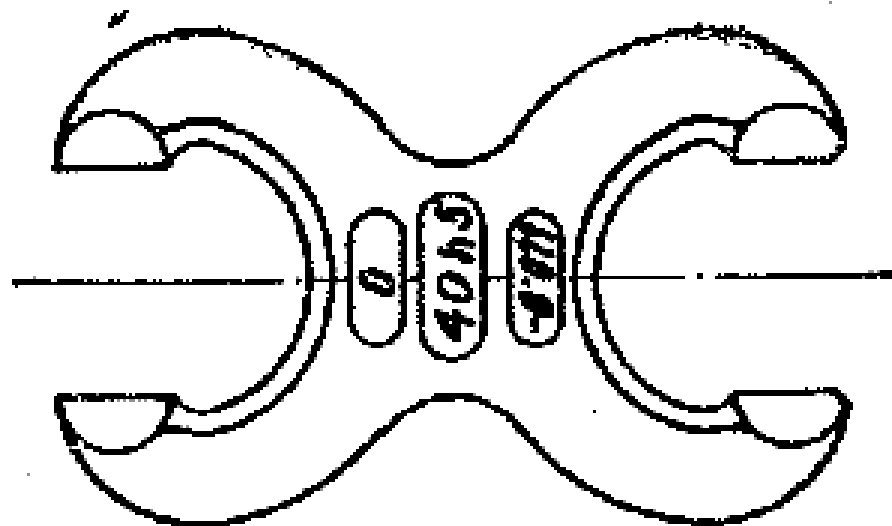
Nevhodný

Vhodnější

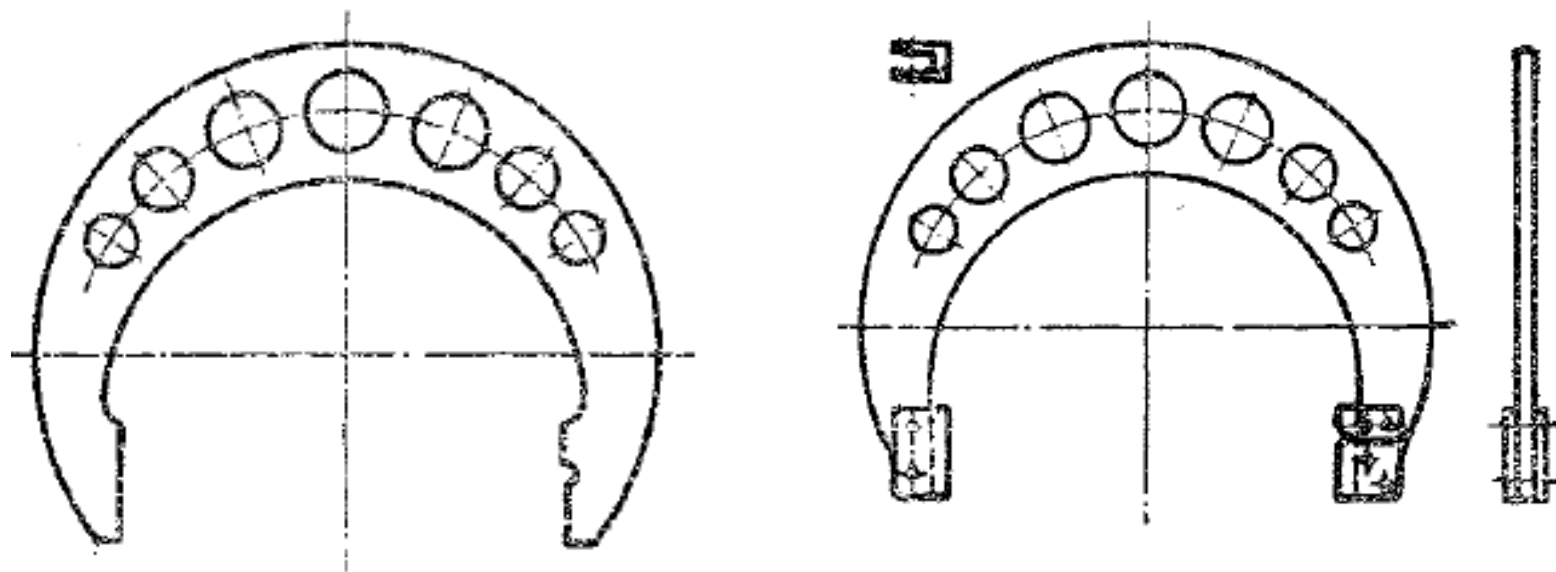

Nejvhodnější

Rozlišení dobré a zmetkové strany Vyznačení rozměru:

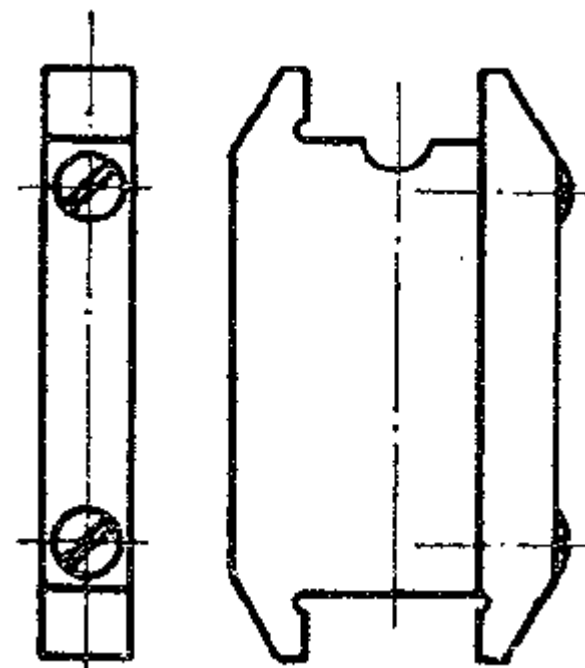
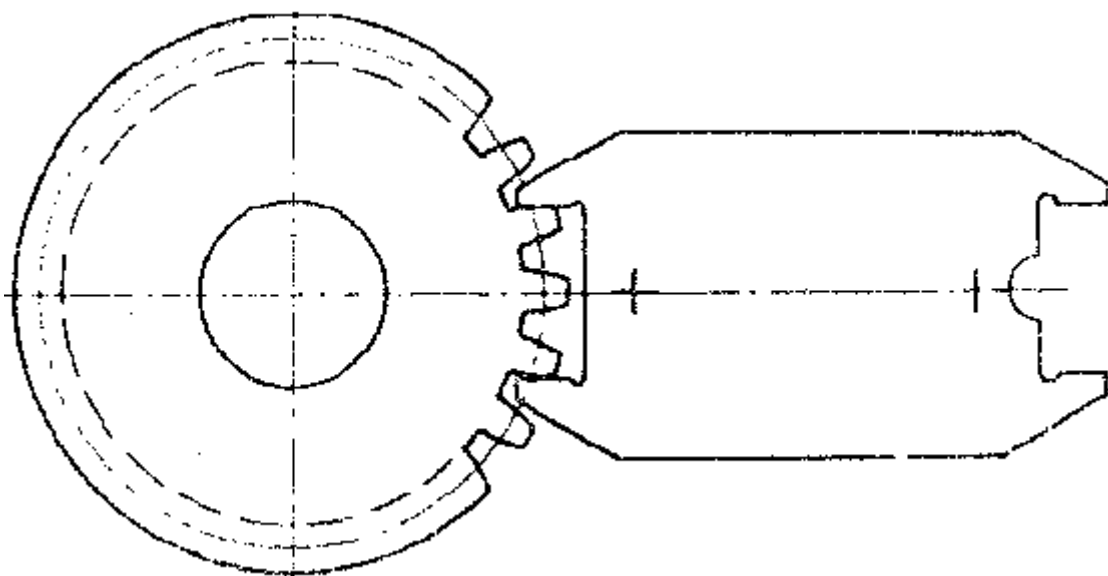

Na větší průměry:

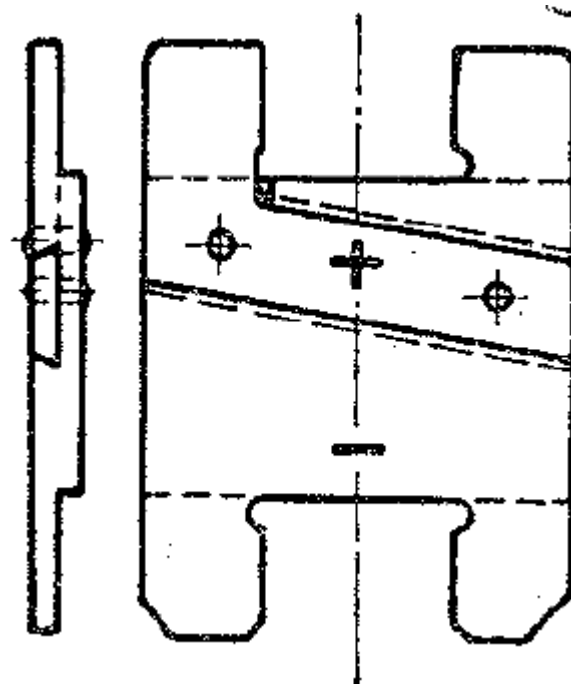
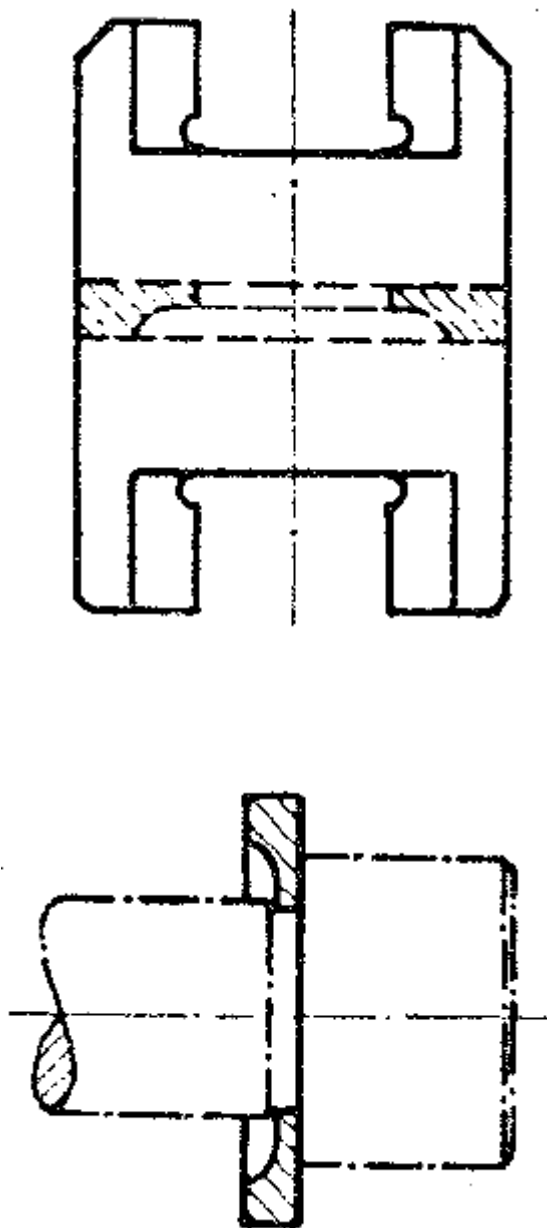

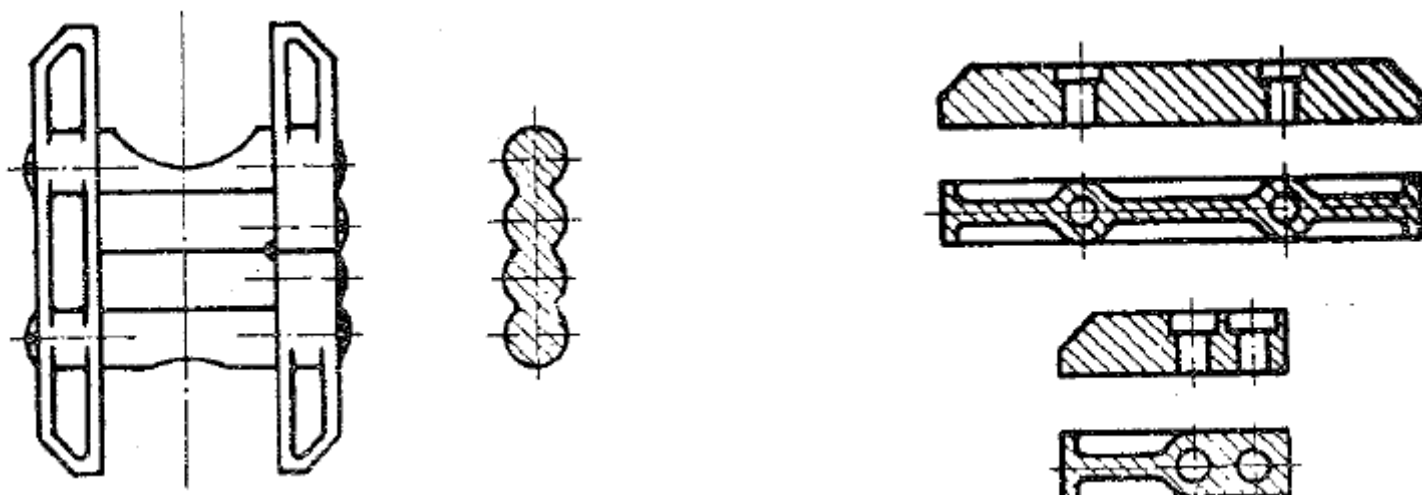
Na ozubená kola:

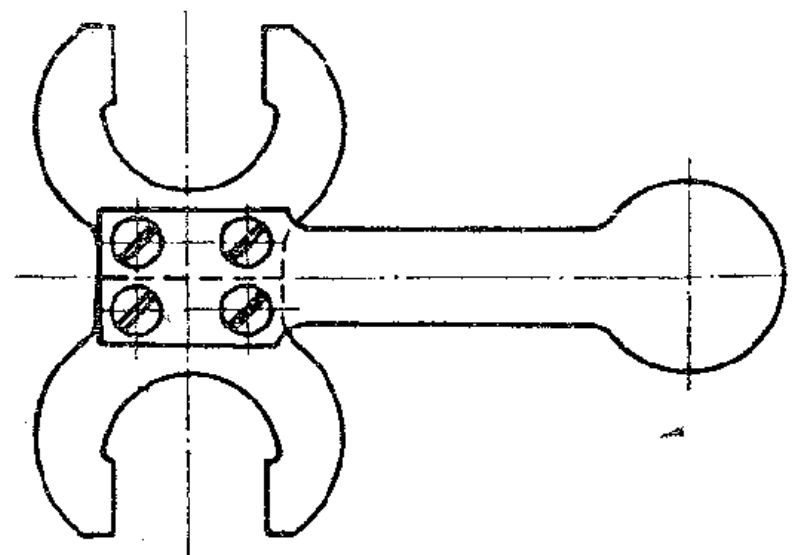
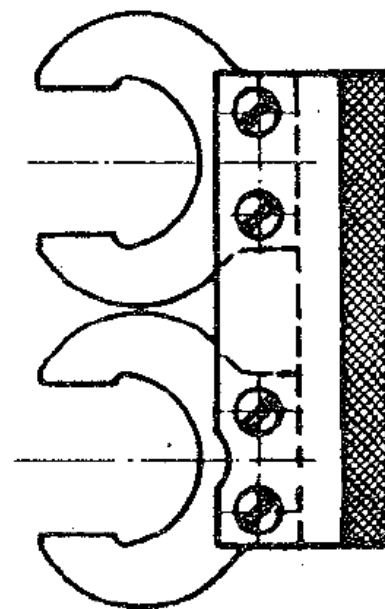
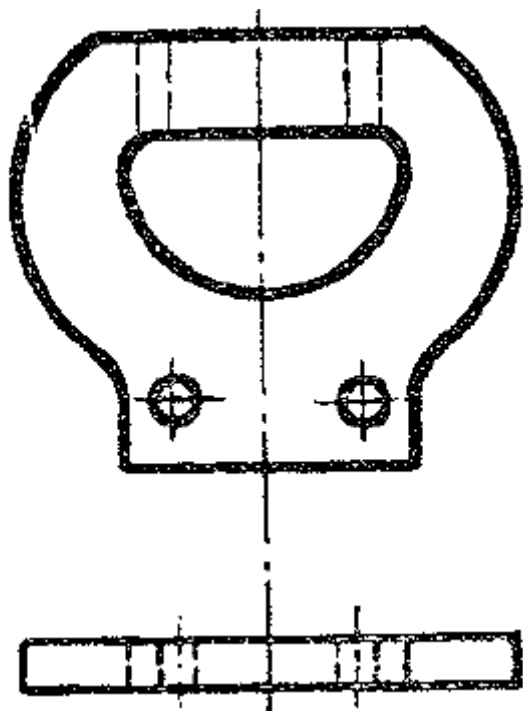
Na vnější zápichy:

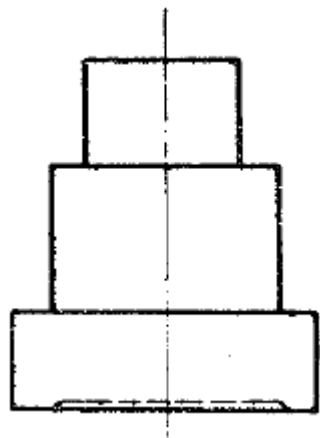
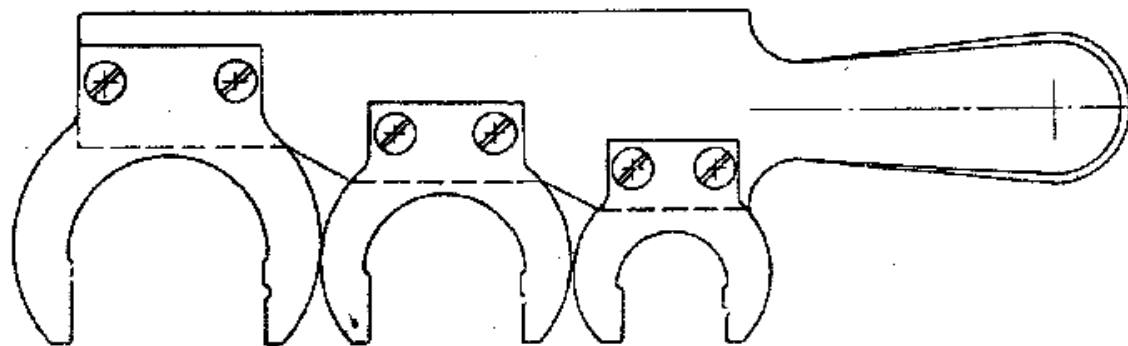

Skládaný třmenový kalibr:

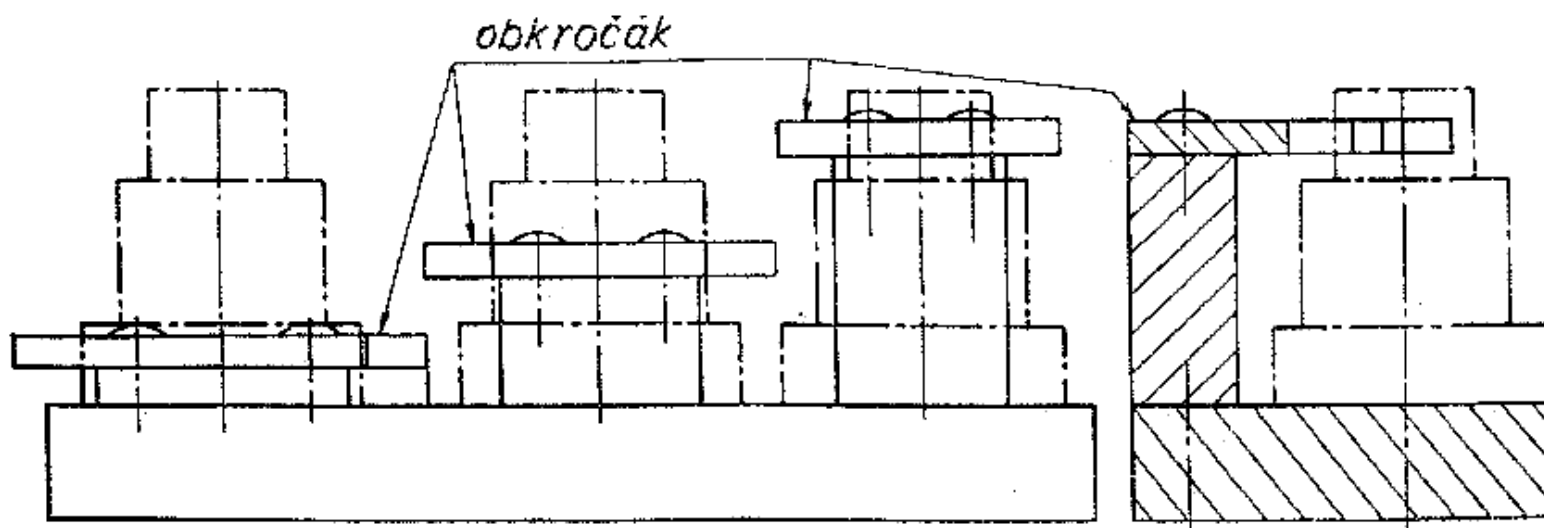
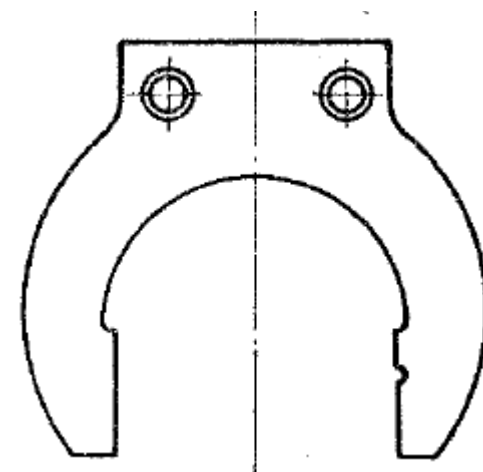

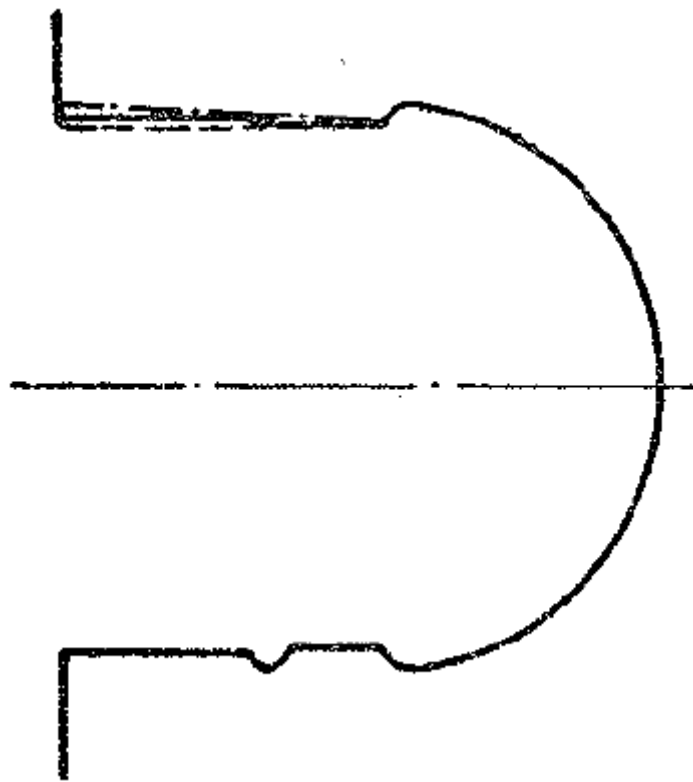
„Univerzální“ polotovar:

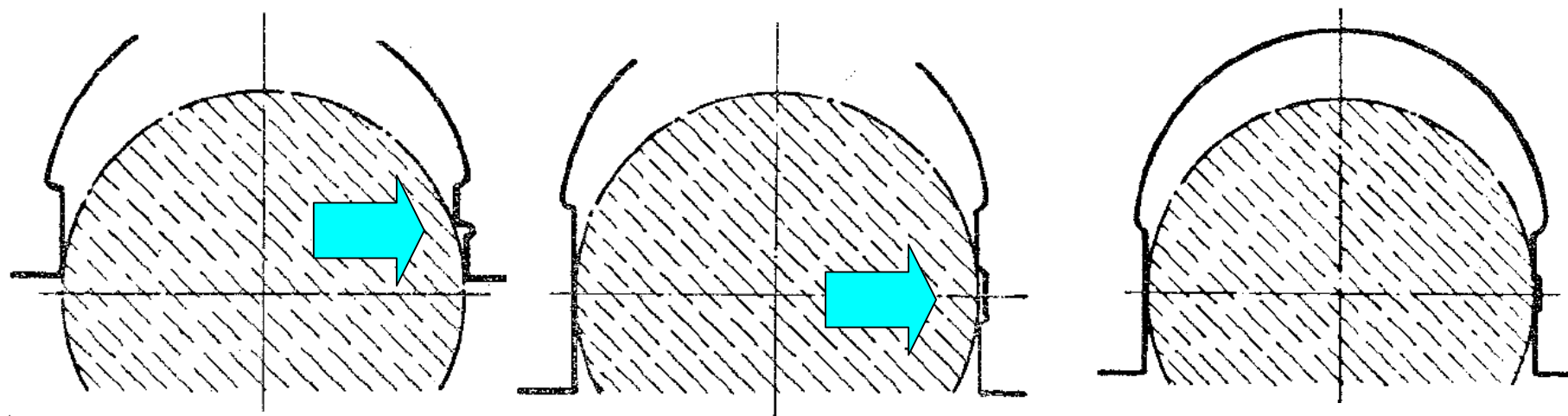

.. a jeho využití:

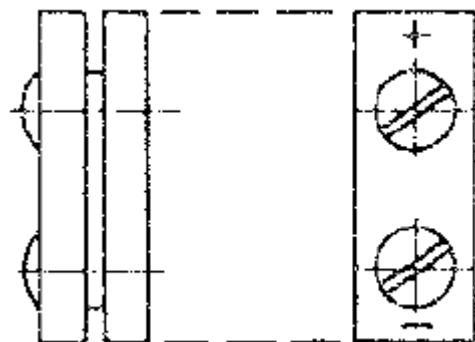
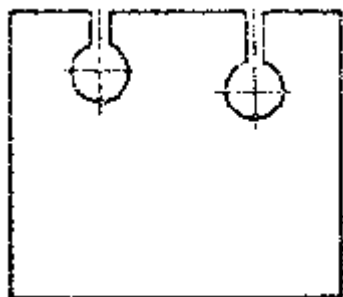

Při větším tolerančním poli u větších průměrů musí být odpovídající mezera mezi ploškami dobrého a zmetkového rozměru:

**Pro malé rozměry:
(Jen hoblovaný, nebo skládaný)**

„Interaktivní prvky“:

- **Překreslete si vyučujícím určená schémata atp.;**
- **V průběhu výkladu si poznamenávejte klíčové informace;**
- **Popište vlastními slovy jednotlivé snímky (vysvětlete funkci, atp.);**
- **Pokuste se nalézt v právě probrané prezentaci nepřesnosti, pro svůj názor formulujte argumenty;**

Použitá literatura:

- **ANONYMUS.** *Plakáty pro výuku předmětu Kontrola a měření.* SPŠS Sokolská 1. Brno, nedatováno.
- **DOSTAL F.,** *Dílenská měření.* Brno VAAZ 1957.
- **DUCHÁČ V.,** *Výroba přesných měřidel.* Praha Práce 1951.
- **CHOCHOLA K., SLACH J., ŠULC J.** *Laboratorní cvičení.* Praha: STNL 1961.
- **MARTINÁK, M.** *Kontrola a měření.* Praha: STNL 1989.
- **ŠULC, J.** *Technologická a strojnická měření.* Praha: STNL 1982.
- **ŠULC, J., VYSLOUŽIL, Z.** *Laboratorní cvičení technologická a strojní.* Praha: STNL 1970.
- **VÁCLAVOVIČ A.,** *Měření a kontrola ve strojírenství.* Praha: SNTL, 1967.
- **VYSLOUŽIL Z., ZELKO J.** *Meranie v strojárstve.* Bratislava: SVTL 1962.
- **VYSLOUŽIL Z., KOVAL J.** *Technologické a strojnické merania.* Bratislava: Alfa, 1978.
- **Prospekty výrobců měřidel.**